GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 96. *Lunĭ, Marțĭ 30 Aprilie (12 Maiu)* 1885.

Brașovŭ, 29 Aprilie (11 Maiu) 1885.

„In Făgărașŭ ca pretutindenea se urmăresce de cătră ómenii puterei acelașŭ scopŭ: aservirea elementului românŭ prin desbinarea și nimicirea forțelorŭ lui naționale și mai pre susŭ ḑe tóte maghiarisarea lui prin întroducerea limbei maghiare în administrațiune și în scóle.“

Astfeliu scriea organulŭ nostru la începutulŭ anului 1884 vorbindŭ despre resultatulŭ alegerilorŭ municipale de atuncĭ. Cetitorii noștrĭ își vorŭ aduce aminte de compromisulŭ, ce l'au fostŭ încheiatŭ cu acéstă ocasiune Românii din județulŭ Făgărașului cu fișpanulŭ (prefectulŭ) de acolo. Noi ni-amŭ esprimatŭ temerea, ca nu cumva acestŭ compromisŭ sĕ fie spre rĕulŭ Româniloră, accentnândŭ, că printr'ênsulŭ se va paralisá numai resistența elementului românescŭ, împiedecându-se orĭ-ce mișcare de sine stătătóre, care er avé de scopŭ apĕrarea intereselorŭ adevĕrate românescĭ.

Temerea nóstră a fostŭ precum se dovedesce fórte intemeiată. Trecù unŭ anŭ de ḑile și mai bine de când maioritatea română a încheiatŭ acelŭ faimosŭ pactŭ electoralŭ cu fișpanulŭ dela Făgărașŭ. Unŭ intervalŭ destulŭ de lungŭ acesta spre a puté câștigă o judecată asupra situațiunei create Româniloră Făgărășenĭ la alegerile trecute municipale.

N'amŭ auḑitŭ ca de atuncĭ Românii Făgărășenĭ sĕ fi făcutŭ vr'unŭ pasŭ energicŭ pentru apĕrarea și asigurarea intereselorŭ lorŭ de viață, dér amŭ auḑitŭ nu numai odată de noue uneltirĭ ale dușmanilorŭ naționalitații nóstre în contra acestorŭ interese, uneltirĭ făcute cu călcarea legilorŭ esistente.

Acelașŭ omŭ fatalŭ, pe care Românii în urma compromisului l'au făcutŭ șefŭ alŭ oficiului orfanalŭ, a stăruitŭ din momentulŭ când a fostŭ alesŭ, ca sĕ elimineze cu totulŭ limba română din acestŭ oficiu. Până acumŭ se scriea singuraticilorŭ părțĭ și cu deosebire tutorilorŭ precum și comunelorŭ, în tóte afacerile orfanilorŭ, numai romănesce. De când însĕ în urma vestitului compromisŭ a ajunsŭ președinte alŭ oficiului orfanalŭ Nagy Sandor, corespondența română a fostŭ declarată de „nelegală,“ pentru că așa place d-sale și patronilorŭ sĕi.

Procederea acésta volnică și dușmănósă într'unŭ comitatŭ locuitŭ cu desĕvêrșire de-o poporațiune nemaghiară, trebuia sĕ provóce cea mai hotărîtă opoșițiune a Româniloră. Dar aceștia din nenorocire n'au făcutŭ până aḑi nicĭ unŭ pasŭ energicŭ în contra uneltirilorŭ șefului oficiului orfanalŭ.

„Naționaliștii“ carĭ se laudă prin ḑiare, că ei luptă în fruntea poporului din comitatulŭ Făgărașului de ḑecĭ de anĭ și că nicĭodată n'au luptatŭ pentru sine, ci „totŭ numai pentru interesulŭ publicŭ și naționalŭ,“ nu se vĕdŭ aḑi nicăiri și mai alesŭ de când cu compromisulŭ pare că li s'a tăiatŭ tótă puterea de resistență.

Care este urmarea?

Corespondința de mai josŭ ni-o spune destulŭ de lămuritŭ, Oficiulŭ orfanalŭ din Făgărașŭ a datŭ ordinŭ comunelorŭ române, ca tóte afacerile orfanele sĕ le pertracteze în limba maghiară; comunelorŭ române, unde nimenĭ nu cunósce limba maghiară.

Absurditatea ordinului cu care debutéză Nagy Sandor este atâtŭ de bătătóre la ochĭ, încâtŭ nu mai are lipsă de esplicare. Dar rĕulŭ ce resultă din mĕsurĭ de aceste șuchiate pentru poporațiune este imensŭ. Interesele poporului suntŭ în celŭ mai mare gradŭ amenințate, căcĭ ómenii capĕtă decrete de tutorĭ, hârtii și provocărĭ de totŭ feliulŭ în afacerĭ urgente orfanale, într'o limbă pe carĭ nu o înțelegŭ de locŭ.

Ḑiceamŭ înainte c'unŭ anŭ; „ceea ce este mai tristŭ, tóte actele ilegale, ce se comitŭ în interesulŭ maghiarisărei în comitatulŭ Făgărașului se vorŭ comite sub mantaua compromisului, ce l'a încheiatŭ la alegerĭ maioritatea română cu partida fișpanului.“

Acésta trebue sĕ-o credemŭ acum cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ vedemŭ că sunt chiar prigonite comunele, carĭ protestéză în contra mĕsurilorŭ ilegale și vicecomitele însușĭ nu se sfiesce a se face instrumentulŭ acestorŭ nerușinate prigonirĭ.

Lunia viitóre, 18 Maiu n., consiliulŭ municipalŭ alŭ comitatului Făgărașŭ va ține ședință generală. Așteptămŭ cu nerăbdare sĕ vedemŭ ce atitudine vorŭ luá membrii românĭ și cum vorŭ sci apĕrá „interesulŭ publicŭ și naționalŭ“ față cu ilegalitățile lui Nagy Sandor.

CRONICA POLITICĂ.

In ședința dela 7 Maiu a camerei deputațilorŭ italienĭ s'a desbătutŭ asupra politicei coloniale a ministerului, lovindu-se aspru în Austria. Deputatulŭ Bonghi a ḑisŭ, că unŭ votŭ de neîncredere datŭ guvernului n'ar îmbunătățĭ situațiunea parlamentară, ci din contră streinătatea ar considera unŭ astfelŭ de votŭ ca unŭ simptonŭ alŭ fricei. Radicalulŭ Costa a fostŭ de părere, că guvernulŭ ar face mai bine, dacă banii, ce se cheltuescŭ cu espedițiunea la Marea roșiă, s'ar întrebuința pentru resolvarea cestiunei sociale și pentru ușurarea nevoilorŭ țĕranilorŭ. Dacă e vorba sĕ cugete Italia la o acțiune mare, sĕ se gândéscă la Tripolis și la Alpii iulicĭ. Crispi critică aspru guvernulŭ și mai cu sémă pe ministrulŭ de esterne Mancini. Italia, ḑise elŭ, sĕ fi intervenitŭ în Egiptŭ în 1882, când a invitat'o Anglia. Nu se scie, fost-a óre guvernulŭ opritŭ din Berlinŭ séu din Viena de a face acésta? Nu cumva că alianța cu Germania și Austria îi impune îndatorirĭ? Elŭ condamnă alianța triplă. Austria caută sĕ se despăgubéscă în peninsula balcanică de perderea posesiunilorŭ sale din Italia, vrea sĕ înghiță micele state balcanice și sĕ devină unŭ imperiu orientalŭ. Germania are interesŭ s'o împingă pe acéstă cale, ca sĕ ia Austriei posibilitatea de a mai deveni vr'odată putere germană, și prin dinastia habsburgică sĕ pună stavilă panslavismului. Italia din contră e datóre sĕ protejeze micele state balcanice, sĕ le întăréscă independența lorŭ pentru a ține în locŭ statele marĭ. Și mai puținŭ înțelege Crispi politica la Marea roșiă. Sĕ bage bine de sémă guvernulŭ, că Francia n'a renunțatŭ la formarea unui imperiu africanŭ și acésta va pregăti Italiei perplexitățĭ. Acéstă temere și-o baséză Crispi pe scirea, că în El-Biben, cale de două ḑile de Tripolis, unŭ puternicŭ corpŭ de trupe francese și-a stabilitŭ acolo tabĕra.

*

Situațiunea privitóre la conflictulŭ anglo-rusŭ nu s'a schimbatŭ în mai rĕu. E vorba acum de a se stabili granița între Afganistanŭ și între Rusia, ca sĕ se eviteze de aci înainte orice neînțelegere. Din partea Angliei e alesŭ, se ḑice, generalulŭ Lumsden ca sĕ dea amĕnunte despre posițiunea granițelorŭ, ér din partea Rusiei generalulŭ Selenoi. Ce privesce alegerea unui arbitru în acéstă cértă, până acum nu s'a făcutŭ o astfelŭ de propunere, și nicĭ nu se scie, dacă Țarulŭ ar primí acestŭ modŭ de resolvare a conflictului; causa e, că Țarulŭ ar fi găsitŭ, că corectŭ a lucratŭ Komarov, și decĭ concesiunĭ nu e dispusŭ sĕ facă. »Standard« crede, că la regularea granițelorŭ nu se vorŭ ivi greutățĭ serióse. Cestiunea principală este, că óre Rusia se va îndatora, conformŭ dorinței Angliei, d'a nu mai înainta peste granițe. Nemulțămitŭ cu cedarea guvernului englesŭ este însă lordulŭ Dufferin, viceregele Indiei. „Morning Post« anunță, că Dufferin 'șĭ-a trimisŭ în Londra demisiunea, fiindcă acțiunea cabinetului o consideră elŭ ca o desaprobare a politicei sale. Cabinetulŭ a rĕspunsŭ telegrafice, că acésta demisiune ar produce o rea impresiune în acestŭ momentŭ și ar pregăti greutățĭ cabinetului, care e pe cale de a se împĕca cu guvernulŭ din Petersburg.

*

In camera lorḑilorŭ englesĭ s'a discutatŭ la 7 Maiu cestiunea Dardanelelorŭ. Cu acéstă ocasiune lordulŭ Salisbury a observatŭ, că Anglia n'are nicĭ o îndatorire d'a se feri sĕ nu trécă prin Dardanele, dacă Sultanulŭ nu este nedependentŭ, ci lucréză sub presiune streină. La acéstă observare »Nordd. Allg. Zeitung« se esprimă astfelŭ: »Dacă și când va obvení casulŭ despre care vorbesce lordulŭ Salisbury, ca adecă Turcia sĕ lucreze sub presiune streină, acésta — e lucru naturalŭ — va depinde dela judecata subiectivă a politicei englese. Precum se vede acésta este o teoriă, care după împrejurărĭ póte sĕ fie fórte comodă și care se oferă de sine îndată ce va conveni intereselorŭ englese, de a nu mai respecta neutralitatea Dardanelelorŭ.« Totŭ relativŭ la observarea lordului Salisbury scrie „Journal de St. Petersburg:« »Cu tótă autoritatea lui Salisbury în calitatea sa de membru alŭ congresului din Berlin, ne permitemŭ a crede, că închiderea Dardanelelorŭ este o cestiune europénă, și ni se pare că nu vorŭ îngădui puterile semnatare, ca Angliei sĕ 'i stea mâna liberă a nu respecta închiderea, chiar dacă Sultanulŭ ar lucra sub presiunea unei puterĭ streine. Cine va judeca asupra împrejurărei, că esistă orĭ nu o astfelŭ de presiune? Sultanulŭ orĭ lordulŭ Salisbury, ḑdacă elŭ ar fi la cârmă? Sĕ ne fie permisŭ a ne mira, că unŭ bărbatŭ de statŭ și un conservatorŭ póte aduce pe tapetŭ în modŭ seriosŭ asemenea tese asupra valorii unui tractatŭ‘. Se vede din acestea, că justificate suntŭ părerile ce ni le-amŭ esprimatŭ, că téma de o isbucnire a cestiunii orientale, din care face parte și cestiunea Dardanelelorŭ, a fostŭ unulŭ din principalele motive, care au făcutŭ pe Anglia și Rusia sĕ renunțe deocamdată la »plăcerea‘ de a'șĭ mĕsura puterile.

*

O telegramă din Filipopole, adresată ḑiarului englesŭ „Daily News,« comunică că Marția trecută, cu ocasiunea sĕrbătorii Sfântului George, s'au întêmplatŭ în acelŭ orașŭ turburărĭ. Grecii arboraseră la casele lorŭ stégurĭ pentru serbarea numelui regelui George alŭ Greciei. Bulgarii au luatŭ acéstă manifestațiă a Grecilorŭ ca o demonstrațiune politică antibulgară. Séra se adună în cete mulțimea, dete josŭ stégurile grecescĭ și lucrulŭ degeneră într'o încăerare, în care mulțĭ au fostŭ rănițĭ Autoritatea se ḑice, că a luatŭ energice mĕsurĭ pentru restabilirea ordinei.

Modulŭ așeḑării parochielorŭ în Bucovina.

Cernăuțĭ, Aprile a. c.

Sânția sa părintele protopopŭ Dionisiu Mitrofanovicĭ, capelanŭ la capela din Lemberg, este deja denumitŭ parochŭ la Toporouțĭ în Bucovina. Prin acéstă denumire a voitŭ Venerabilulŭ Consistorŭ sĕ repareze greșéla făcută înainte, pare-mi-se însă că totŭ după unŭ semnŭ din partea instanțelorŭ mai înalte, fiind-că sânția sa se plânsese din causa preterării cunoscute la președintele țĕrii și la ministrulŭ cultelorŭ, și nu după cum s'ar păré că ar fi voitŭ sĕ satisfacă opiniunii publice esprimate nu de multŭ în »Gaz. Trans.‘

Acuma se nasce întrebarea, cine va ocupa loculŭ sânției sale? Se șoptesce în publicŭ, că deja s'ar fi făcutŭ îndemnŭ mijlocitŭ părintelui esarchŭ Michailŭ

Dracinschi, spiritualŭ alŭ seminarului clericalŭ de aci, și părintelui Doctorandŭ Vasile Calancea sĕ céră loculŭ devenitŭ vacantŭ cu asigurarea, că l'ar căpĕta. Imĭ vine a crede, că prin acéstă voesce cine-va sĕ scape de unŭ preotŭ de trébă, fiind-că amêndoi suntŭ bunĭ Românĭ și bărbațĭ la loculŭ lorŭ. Mĕ miră multŭ că și unŭ profanŭ se amestecă în afacerea acésta ca mijlocitorŭ și dealmintrelea se gerează că ar fi bunŭ Românŭ. — Loculŭ vacantŭ dela capela din Lemberg nu are nicĭ o importanță pentru noi Românii bucovinenĭ, căcĭ orașulŭ Lemberg are celŭ multŭ 10 parochienĭ românĭ și rutenĭ. Noi nu'lŭ recomandămŭ loculŭ acesta unui Românŭ din contră ar face bine Consistorulŭ sĕ trimită unŭ preotŭ ruténŭ, ca sĕ scăpămŭ de unŭ neamicŭ, de cari nu avemŭ lipsă. Românii bucovinenĭ n'ar plânge, dacă ar merge uu unulŭ ci ḑece într'acolo de unde-șĭ trag sĕmênța.

Noi avemŭ mare trebuință de ómenĭ oneștĭ în țéră la noi, la ce sĕ înstrăinămŭ pe unii de cari avemŭ lipsă și nu putemŭ aștepta nicĭ unŭ profitŭ realŭ. Lembergulŭ nu'lŭ vomŭ romanisá, ba din contră ar face bună impresiune asupra publicului românŭ dacă Gonsistoriulŭ ar scóte din Dacia ruséscă (așa se numesce printre Românĭ ținutulŭ între Prutŭ și Nistru, în care locuescŭ Rutenĭ afară de vr'o 5 sate române) pe părintele Eugenŭ Bodnărescŭlŭ parochu în Vilance, pe părintele Teofilŭ Bocance parochŭ în Culeuțŭ, pe părintele Georgiu de Volcinschi din Rohozna, pe părintele Dimitriu Danŭ din Iuzineţŭ pe părintele Costachi Morarŭ ajutorŭ de preotŭ în Toporouțŭ, cari toțĭ suntŭ și preoțĭ bunĭ și naționalișțĭ cunoscuțĭ, și sĕ-i așeḑe pe la parochii amestecate de Românĭ și Rutenĭ, ca sĕ recăștigămŭ baremĭ o parte din terenulŭ ce l'amŭ perdutŭ prin negligența clerului de mai înainte.

Consistorulŭ nostru a preteratŭ și acuma la așeḑarea locului de parohŭ la Milșeuțŭ pe unŭ venerabilŭ preotŭ românŭ pe părintele esarchŭ Teodosiu Iliuțŭ parochŭ din Ciudei din causă cumcă nu ar cunósce destulŭ de bine limba slăvénă și a dat-o parochia amintită părintelui Vasile Tomiucŭ parochŭ din Satulŭ-mare, cumnatŭ cu Archimandritulŭ diecesanŭ Précuvioșia sa părintele Arcadiu Ciupercovicĭ. Óre din ce causă totŭ acestŭ părinte a fostŭ preteratŭ la așeḑarea locului de parochŭ în Roșoșa? Roșoșa este suburbiu alŭ Cernăuțilorŭ și este comună curatŭ românéscă. Dacă s'a cerutŭ dela părintele Iliuțŭ cunoscință exactă din limba slăvénă pentru o comună amestecată de Românĭ și Rutenĭ, de ce nu s'a cerutŭ totŭ acésta și dela parochulŭ nu de multŭ așeḑatŭ în Ipotescĭ, care comună este curatŭ ruséscă, dela părintele Iónŭ Grigorovicĭ, vĕrŭ primarŭ cu Eminența Sa metropolitulŭ nostru. Consistorulŭ ar trebui sĕ fie consecinte în tótă privința și sĕ nu lase bănuelĭ în urmă, cumcă n e p o t i s m u l ŭ ar avea trecere.

Consistorulŭ, care se geréză de românŭ, ar trebui cu mai mare precauțiune și cu mai multă iubire cătră nația sa sĕ lucre, așeḑândŭ mai alesŭ locurile de parochii amestecate cu preoțĭ românĭ cunoscuțĭ ca naționalișțĭ și ómenĭ de trébă și nu cu nișce cosmopolișțĭ, carĭ caută mai multŭ folosulŭ propriu. Sunt de părerea, cumcă venerabilulŭ Consistorŭ nu ar greșĭ, dacă ar escrie fără esceptiune tóte concursurile pentru așeḑărĭ de parochii îndată după devenirea lorŭ vacantă și n'ar trebui sĕ le așeḑe pe timpŭ mai îndelungatŭ cu administratorĭ, dér totŭ cu banatulŭ de a fi înemuriţĭ cu Consistorulŭ, precum: părintele Vasile Iurco este administrrtorŭ parochialŭ la Costișa și ține o nopótă a Emininției sale, părintele Atanasiu Ciupercovicĭ este cumnatŭ cu Archimandritulŭ mitroforŭ și consilierŭ consistorialŭ, părintele Ilarionŭ Sereteanu chirotonitŭ în anulŭ 1880 administréză Băișescii și este încă neamŭ aprópe cu unŭ domnŭ consilierŭ consistorialŭ. Se vorbesce, că Consistorulŭ face asemenea esceptiunĭ înadinsŭ, ca sĕ pótă numĕra amintițilorŭ administratorĭ 3 anĭ mai multŭ de serviţiu și la așeḑarea parochielorŭ unde suntŭ ca administratorĭ sĕ fiă înaintațĭ preoțilorŭ mai bĕtrânĭ însĕ fără protecțiă.

Astfelŭ de lucrurĭ, carĭ se petrecŭ la noi, nu aducŭ folosŭ nicĭ religiei nicĭ națiunii, ci demoraliséză preoțimea făcêndu-i pe ei a se urĭ și a se cleveti ca nisce neprietinĭ. »Preoții suntŭ sarea pămêntului, dacă se va împuț surea, cu ce se va săra?« Dacă preoții se vorŭ demoralisá apoi cine se perde? totŭ bietulŭ poporŭ, care dela preotŭ învață și binele și rĕulŭ.

Eminența Sa Metropolitulŭ Silvestru s'a esprimatŭ la o ocasiune ḑicêndŭ: »Caută ce purtare are preotulŭ și vei cunósce cum este poporulŭ lui încredințatŭ.« Domnulŭ nostru Isusŭ Cristosŭ a propagatŭ iubirea discipulilorŭ sĕi și a ḑisŭ: „Prin acésta vĕ vețĭ cunósce, că sunteţĭ discipulii mei.‘ Esemplulŭ vine de susŭ și proverbulŭ românŭ este fórte nimeritŭ: »Dela capŭ se împute pescele.«

Acésta ce amŭ scrisŭ este opiniunea publică; dacă nu va urma o îmbunătățire a stării lucrurilorŭ vomŭ reveni și asupra altorŭ lucrurĭ complicate. Materialŭ este deajunsŭ, și aducă-șĭ aminte cei interesațĭ de proverbulŭ latinŭ: »Vox populi, vox dei.«

M. Scaevola.

Noutățĭ din comitatulŭ Făgărașului.

28 Aprilie a. c.

Timpulŭ este uscatŭ, însĕ puțina plóiă din ḑilele trecute a ajutatŭ multŭ sĕmĕnăturilorŭ, ce suntŭ singura speranță a poporațiunei acestui comitatŭ în genere, sĕrăcită și apăsată de multele dărĭ aprópe nesuportabile. Se vorbesce, că voescŭ sĕ ne facă cale ferată dela Homorodŭ la Făgărașŭ, vedé-vomŭ ce va mai fi și din asta.

Acum de curêndŭ s'au împărțitŭ convocărĭ la ședința consiliului municipalŭ pe 18 Maiu, cu care ocasiune se va statori tecstulŭ obligațiunei despre unŭ împrumutŭ de 52,000 fl. ce este de lipsă pentru acoperirea speselorŭ cu clădirea casei comitatului, carĭ suntŭ peste 71,000 fl. Clădirea s'a începutŭ și a înaintatŭ bine sub interprenorulŭ Kellhofer din Brașovŭ. Totŭ în astă ședință, adecă la 18 Maiu a. c., se va ocupa prin alegere postulŭ de perceptorŭ gremialŭ comitatensŭ devenitŭ vacantŭ prin mórtea fostului perceptorŭ Nicolae Cipu.

Acestea arŭ fi cum arŭ fi, dar sĕ veḑĭ, domnule redactorŭ, minunĭ: Scaunulŭ (oficiulŭ) nostru orfanalŭ, unde până acum s'a scrisŭ singuraticilorŭ partide și cu deosebire tutorilorŭ și apoi și comunelorŭ în limba acestora, după cum se practiséză acésta în tótă țéra și cu deosebire în comitatele vecine, în anulŭ trecutŭ deodată a sistatŭ astă praxă ca nelegală și *acum nu mai ese nicĭ măcarŭ o buche în limba română dela înțeleptulŭ nostru scaunŭ orfanalŭ.* Ómenii și cu deosebire tutorii, cărora nu li se dă n i c ĭ m ă c a r ŭ d e c r e t e l e d e t u t o r i ă î n l i m b a r o m â n ă, alérgă cu marĭ spese în tóte părțile, până li se dă de multe orĭ câte o scrântită de esplicațiune, spre a puté afla, că óre ce se cuprinde în hârtia scrisă în limba maghiară.

Veḑĭ, domnule redactorŭ, ce a fostŭ până erĭ-alaltăerĭ legalŭ și ce se practiséză p r e b a s a l e g i l o r ŭ e s i s t e n t e și acum în comitatele învecinate, fără ca legile de până acum sĕ se fi schimbatŭ, *la noi este acum nelegalŭ, folosința limbei române la scaunulŭ nostru orfanalŭ s'a sistatŭ*, spre celŭ mai mare detrimentŭ alŭ causei orfanale, și acésta pentru că așa îi place domnului Nagy Sándor, care nu scie și se vede că urăsce limba poporului, ce i-a pusŭ pita în mână.

A doua minune și mai încornurată este, că *scaunulŭ nostru orfanalŭ a datŭ ordinŭ comunelorŭ sĕ pertracteze în limba statului.* Comnnele, între carĭ Comăna superióră, s'au rugatŭ sĕ facă bine Domnii sĕ le mai lase sĕ scrie în limba lorŭ română, căcĭ despre asta *au statutŭ aprobatŭ și în comună nu scie nimenĭ limba maghiară.* Dar nu, suplica lorŭ li s'a respinsŭ, ba Comănarii se plângŭ, că c h i a r ŭ ș i v i c e - c o m i t e l e l e - a r ŭ f i r e s p i n s ŭ o s u p l i c ă, ce o au făcutŭ în astă causă la consiliulŭ municipalŭ. Dacă a făcutŭ așa ceva vice-comitele, apoi pentru ce se mai adreséză suplicĭ la consiliulŭ municipalŭ, căcĭ acelea în astŭ modŭ nicĭodată nu vorŭ ajunge la loculŭ destinațiunei lorŭ și comisiunea municipală se póte aduna, de câte-orĭ îi place sĕ dea bună ḑiua scaunului orfanalŭ și vicecomitelui, pre lângă disposițiunile cărora devine ca o păpușă.

Dar bomba unde s'a spartŭ? D-ta nu vei sci, decĭ ițĭ voiu spune: tocmai aprópe de Comăna superióră în capulŭ notarului G. C o m a n i c ĭ din Veneția inferióră, carele deși este unulŭ dintre cei mai harnicĭ notarĭ în totŭ comitatulŭ, spre cea mai mare mirare și indignare a tuturorŭ fù în ḑilele trecute suspendatulŭ din oficiu, dându-i-se pașaportulŭ, așa numitulŭ »Lauf-pass.‘

Veḑĭ, domnule Redactorŭ, ce noutățĭ minunate suntŭ pe la noi, despre carĭ D-ta séu altulŭ ai putea scrie multe, multe deducțiunĭ și combinațiunĭ. Și scii ce facŭ ómenii noștri față cu tóte acestea? Étă ce facŭ: până acuma tacŭ, ca..... séu mai bine ḑisŭ tacŭ tăcerea pescelui, pe viitorŭ însĕ vedea-se-va ce vorŭ mai face.

Ionŭ.

SCIRILE ḐILEI.

A t a n a s i u T u d u c e s c u, profesorŭ de teologiă la »Institutulŭ teologicŭ-pedagogicŭ« din Aradŭ, după suferințe îndelungate, a rĕposatŭ la 25 Aprilie v. 1885. Institutulŭ a perdutŭ pe unulŭ din cei mai zeloșĭ profesorĭ, ér Românii pe unŭ înflăcăratŭ naționalistŭ. Fiă-i țĕrîna ușóră și memoria binecuvêntată!

—0—

Din incidentulŭ rĕspunsului ce l'a datŭ Ex. Sa păr. mitropolitŭ Mironŭ Romanŭ la interpelarea Rod. d. protopopŭ Iónŭ Hannia, membri sinodului eparchialŭ din Aradŭ în frunte cu Rod. protosincelŭ Iероtein Beleșŭ i-au trimisŭ următórea telegramă de felicitare: ‚Ex. Sale mitropolitului Mironŭ Romanŭ în Sibiiu! Unindu-ne la manifestațiunile de aderință a representanților clerului și poporului archidiecesanŭ pentru declarațiunile clare și categorice, prin carĭ ai liniștitŭ și mângâiatŭ sdiritele agitate și fórte îngrijite ale creștinilorŭ din întrégа provinciă metropolitană: noi representanții clerului și poporului din eparchia Aradului Vĕ felicitămŭ Exelență și Vĕ urămŭ viéță îndelungată, perseveranță și tăriă sufletéscă, ca în armoniă cu representanța genuină a bisericei, sĕ realisațĭ și sĕ cousolidațĭ desvoltarea așeḑămintelorŭ nóstre bisericescĭ, în spiritulŭ adevĕratei libertățĭ evangelice.‘ Mitropolitulŭ a rĕspunsŭ prin următórea telegramă: ‚Mulțămescŭ onorațilorŭ 39 de representanțĭ ai clerului și poporului eparchiei aradane, pentru telegrama lorŭ căldurósă, prin care aprobândŭ declarațiunile mele sincere, îmĭ dau mare sprijinŭ moralŭ întru cultivarea instituțiunilorŭ nóstre bisericescĭ pe basa statului organicŭ.«

—0—

Principesa S t u r d z a, vĕduva fostului Domnŭ alŭ Moldovei, în 7 Maiu n. a rĕposatŭ în Baden Baden.

—0—

Cu privire la emigrarea în America, ministrulŭ de interne unguréscŭ a adresatŭ comitatelorŭ o circulară, în care face comunicare despre legea Statelorŭ unite ale Americei de nordŭ asupra imigrării. In speciă atrage atențiunea asupra acelei disposițiunĭ a legii, după care criminalilorŭ condamnațĭ, smintițilorŭ, idioțilorŭ și imigranților lipsițĭ de mijlóce nu li se permite debarcarea. Fiecare imigrantŭ are sĕ plătéscă Statelorŭ unite o taxă de 50 centime pentru formarea unui fondŭ alŭ imigranților, din care se acoperŭ cheltuelile esecutării acestei legĭ. Criminalii condamnațĭ în streinătate se trimitŭ îndĕrĕtŭ imediatŭ după sosirea lorŭ; cheltuelile înapoiării cadŭ în sarcina proprietarului de corabiă. Ministrulŭ lasă la disposițiunea municipielorŭ, ca făcêndŭ cunoscutŭ cuprinsulŭ acestei circulare, sĕ împedece emigrarea.

—0—

Comitetulŭ B a l u l u i R o m â n ŭ d i n V i e n a adreséză rugăminte tuturorŭ acelorŭ Domnĭ cari au primitŭ liste de subscripțiunĭ și încă nu le-a înapoiatŭ, sĕ binevoiască a le reîntórce câtŭ mai curêndŭ (orĭce resultatŭ ar avea ele), fiind acéstă întârḑiere o piedecă încheerii socotelelorŭ.

—0—

De câteva ḑile se află în Brașovŭ d-șóra M a t h i l d a A d l e r o w a, tragediană la teatrulŭ germanŭ din orașulŭ Aachen (Aix-la-Chapelle); va da aci o representațiune cu concursulŭ d-lui B e t t e l h e i m. »L'Indépendance roumaine‘ din Bucurescĭ scrie despre d-șóra Adlerowa și despre joculŭ ei următórele: „D-șóra Adlerowa este cetățénă română; familia sa locuesce în orașulŭ nostru și din acestŭ motivŭ a începutŭ în Bucurescĭ seria seratelorŭ dramatice, cărora 'și-a consacratŭ concediulŭ ce i l'a datŭ direcțiunea sa. A jucatŭ unele scene din »Déborah‘ și din comitesa »Orsini«. Aceste scene isolate, care nu permitŭ artistei de a se încarna în rolulŭ sĕu, ca într'o piesă ce se continuă, au fostŭ cu tóte acestea fórte bine jucate de cătră simpatica tragediană, care a obținutŭ unŭ legitimŭ succesŭ în rolulŭ comitesei Orsini. D-șóra Adlerowa e dotată cu tóte darurile tragedianei: mersulŭ e impunĕtorŭ, organulŭ vibrătorŭ, privirea pĕtrunḑĕtóre; pe lângă acésta are foculŭ sacru, acea calitate rară, ce nu se póte însuși, dacă cineva nu o posede.« Totŭ în acestŭ chipŭ favorabilŭ scriu și foile germane din Bucurescĭ. Programulŭ ce se va esecuta într'una din serile acestea este următorulŭ: Scene din: 1. D é b o r a h, tragediă de Mosenthal. 2. K a r l s s c h ü l e r, tragediă de Laube. 3. H o ț i i, tragediă de Schiller, citită de d-nu J. Bettelheim. 4. E m i l i a G a l o t t i, tragediă de Lessing. Publiculŭ nostru va avé decĭ ocasiunea a vedea pe tênĕra tragediană jucândŭ scene din rolurĭ grele și a se convinge despre dotațiunea ei artistică.

—0—

In Tihuța, comitatulŭ Bistrița-Năsĕudŭ, e de ocupatŭ loculŭ de magistru postalŭ cu léfa anuală 200 fl., pausalŭ de cancelariă 4 fl. și de espedare 3400 (?) fl. Cauțiunea ce se depune e de 100 fl. Petițiunile se vorŭ adresa în ţimpŭ de 3 sĕptĕmânĭ la direcțiunea poștelorŭ din Sibiu.

—0—

Bugetulŭ Britaniei pe anulŭ trecutŭ s'a soldatŭ cu unŭ deficitŭ de 1,050,000 livre (punțĭ) st. Pentru anulŭ curentŭ cheltuelile suntŭ evaluate la 88,872,000 l. st. afară de 11 milióne de curêndŭ votate și veniturile se evaluéză la 85,140,000 l. st. Deficitulŭ va fi de 3,782,000 l. st. La acésta adăogêndŭ creditulŭ de 11 milióne și creditulŭ suplimentarŭ de l. st. 200,000, deficitulŭ totalŭ se urcă la 10,000,000 l. st.

—0—

In revista asupra bursei scrie »Curierulŭ Financiarŭ« între altele: Adevĕrulŭ e, că de-ocamdată, nu putemŭ ḑice, că s'au înlăturatŭ în modŭ definitivŭ tóte periculele; presupuindŭ chiar că afacerea dela Pendjeh va fi definitivŭ înmormêntată, că Anglia va renunță la orĭce anchetă seriósă, — ceea ce și caută Rusia, — și că în tratările asupra fruntariei, cabinetulŭ Gladstone va acordá celui din Petersburg traseulŭ propusŭ de d. Lessar, care provocase o adevĕrată furtună și imense indignațiunĭ la Londra, nu e óre cu putință ca vre-o dificultate neprevĕḑută sĕ se ivéscă în ultimele momente și sĕ compromită din nou înțelegerea abia stabilită? Orĭ cum ar

fi însĕ, bursele strĕine au manifestatŭ energicŭ hotărîrea d'a considerá ultimele incidente diplomatice ca constituindŭ o garanţiă a păcii. La Londra, consolidatulŭ s'a urcatŭ încă de Lunĭ şi a atinsŭ în bursa de aseră 98. La Berlinŭ fondurile ruse au realisatŭ beneficii însemnate. Fondurile române au recuceritŭ cu prisosŭ totŭ terenulŭ perdutŭ. Obligaţiile 6% de căi ferate au începutŭ cu 101 şi au finitŭ cu 103¼, contra 100,90 Sâmbătă; 5% de căi ferate făcea erĭ 99,90; Renta amortisabilă 5% române, care căduse la 90, s'a urcatŭ pe aceea piaţă la 93.25 cu bune tendinţe. La Parisŭ de asemenea, tóte fondurile suntŭ în simţitóre urcare. Renta francesă 4½% a atinsŭ Lunĭ 108.30 şi tótă sĕpĕtmâna s'a ţinutŭ bine; italianele au câştigatŭ în o singură ḑi 1.80, ungarele 1.50. La Viena tendinţele nu au fostŭ mai puţinŭ bune ca la Parisŭ şi la Londra, evenimentele fiindŭ privite cu aceiaşĭ încredere. Piaţa română nu putea sĕ rĕmâie neînfluenţată de acestŭ curentŭ favorabilŭ. Amŭ avutŭ prin urmare a înregistrá o urcare generală în tóte fondurile de statŭ şi de societăţĭ.

—0—

Prinţulŭ Alexandru alŭ Bulgariei se află în Bucurescĭ ca óspe alŭ regelui Carolŭ.

—0—

Cetimŭ în »Telegrafulŭ din Bucurescĭ:« »Aflămŭ că d. ministrul alŭ agriculturei, comerciului, industriui şi domeniilorŭ, în dorinţa laudabilă de a rĕspândí în ţara nóstră cunoscinţe mai întinse în esacte despre producţiunile agricole şi starea economică a Ungariei, cunoscinţe din carĭ producĕtorii şi comercianţii românĭ ar puteŭ sĕ tragă folóse fórte marĭ, a luatŭ înţelépta disposiţiune de a se traduce şi imprima în limba română cartea economistului Max Wirth, intitulată: »Ungarn und seine Bodenschätze. Statistisches Handbuch ungarischer Landeskunde, nach amtlichen Quellen.« (Ungaria şi tesaurele solului ei. Manualŭ statisticŭ de geografiă ungară, după isvóre oficiale.) Acéstă operă, care studiéză Statulŭ vecinŭ cu multă competinţă, mai cu sémă din punctulŭ de vedere economicŭ, industrialŭ şi agricolŭ, va fi împărtită autorităţilorŭ nóstre civile şi militare, scólelorŭ reale, comerciale şi profesionale, etc. Ideea, după cum va recunósce oricine, este din cele mai nimerite şi n'avemŭ decâtŭ a felicitá pe promotorulŭ ei.«

—0—

Fica de 14 anĭ a principelui Nichiţa alŭ Muntenegrului a muritŭ la 7 Maiu în institutulŭ mânăstirei Smolna din Petersburg, în urma aprinderei de plumânĭ.

Esposiţia universală din Anvers.

Anvers, 2 Maiu 1885.

Astăḑĭ s'a serbatŭ aicĭ, celŭ mai mare evenimentŭ, ce-a vĕḑutŭ până acuma Anversulŭ. A sositŭ în fine momentulŭ multŭ aşteptatŭ; este ḑiua hotărîtă pentru deschiderea esposiţiei. Anversulŭ şi-a schimbatŭ aerulŭ de oraşŭ comercialŭ şi industrialŭ, totulŭ îmbracă o haină de sĕrbătóre. La tóte casele fâlfâiă stégurĭ: fie naţionale belgiane, fie ale naţiunilorŭ strĕine. E unŭ momentŭ solemnŭ, certele de partide au încetatŭ, liberalii şi clericalii, duşmanii cei mai încarnaţĭ, astăḑĭ şi-au datŭ mâna, s'au înfrăţitŭ. Chiar şi cerulŭ posomorîtŭ de diminéţă s'a luminatŭ, pentru ca sĕ dea o strălucire mai mare astei sĕrbătorĭ. Desŭ de diminéţă începură ómenii sĕ furnice pe Bulevardulŭ celŭ mare, aşteptândŭ sosirea suveranilorŭ. Toţĭ locuitorii Metropolei formau unŭ lungŭ şirŭ dela gară până la palatulŭ esposiţiei. Trei bubuiturĭ de tunŭ anunţară sosirea înalţilorŭ óspeţĭ. La acestŭ semnalŭ trupele au presentatŭ arma, musica militară a intonatŭ: »la Brabançonne«. Trenulŭ regalŭ se opresce înaintea salei de primire, regele şi regina se deteră mai ânteiu josŭ, apoi urmă contele şi contesa de Flandria cu principele Balduin, şi în fine corpulŭ diplomaticŭ. Leopold de Wall, primarulŭ Anversului, îĭ salută şi le dori unŭ »Bine aţĭ venitŭ« terminândŭ cu urarea: »Trăiască dinastia naţională!« Regele rĕspunse mişcatŭ urândŭ prosperitate Metropolei comerciale a Belgiei. Strigăte entusiasmate de »Vive le Roi!« salutară cuvintele Regelui.

Tótă lumea era veselă la sosirea Regelui; numai pe faţa socialiştilorŭ se putea citi unŭ felŭ de nemulţămire, amestecată cu dispreţŭ. Ei vĕdŭ în acestŭ monarchŭ unŭ contrarŭ alŭ nisuinţelorŭ lorŭ. Trei ḑile înainte de sosire, se vedeau pe tóte colţurile stradelorŭ placarde afişate de socialiştĭ. „Hy komt,*)« era scrisŭ cu litere marĭ. Pentru ei, cuvêntulŭ „Elŭ« însemnéză: contrarŭ, şi nu ţinură demnŭ pe regele, ca sĕ-lŭ învrednicéscă cu unŭ titlu. Acestŭ avisŭ iaconicŭ, apelŭ către toţĭ aderenţii partidei socialiste, inspiră grijă, se credea că fanaticii aceştia vorŭ primí familia regală nu cu ovaţiunĭ, ci cu fluerăturĭ. Spre fericirea Anversianilorŭ, şi a familiei regale, aceste presupunerĭ erau nebasate. Socialiştii au observatŭ o purtare cuviinciósă. Tótă rĕsbunarea lorŭ a constatŭ în a nu aplaudă. Pre când aerulŭ rĕsuna de strigătele „Vive le Roi«, auḑii în apropiare de mine o voce: »Vive le Roi! God verdoemen! *(Bravo!« Unŭ altulŭ vĕḑêndŭ, că Regele salută milităresce şi nu-şĭ ia pălăria sĕ mulţăméscă publicului ce-i ura bunăvenirea, a strigatŭ: »Wat meer beleefd heid«, adecă mai multă politeţă.

La 2 şi jumĕtate óre Regele a ajunsŭ la esposiţiă. Victor Lynen, preşedintele comitetului esecutivŭ a ţinutŭ unŭ discursŭ fórte potrivitŭ, pe care însă nu-lŭ potŭ întroduce în asta dare de sémă, ce trebue sĕ represinte mai multŭ o schiţă. Petru Benoit, directorulŭ conservatorului, a compusŭ anume pentru acéstă ocasiune o frumósă cantadă. Corulŭ a fostŭ compusŭ din 1500 de vocĭ cu copii, femei şi bărbaţĭ, ér orchestra din 150 de instrumente. Fórte bine a reuşitŭ: „Salvum fac regem nostrum.« »Sanctus flamand,« ce urmà, avŭ o reuşită mai multŭ rea, decâtŭ bună.

Inalţii óspeţĭ părăsindŭ sala de Concerte merseră sĕ cerceteze diferitele paviliόne. In pavilionulŭ italianŭ i s'a servitŭ Regelui de către profesorulŭ dela Academia de Comerciu din Anvers, E. H. Savino, unŭ bunŭ vinŭ de Italia. Inainte de ce Regele a părăsitŭ localulŭ Esposiţiunei, o cétă de negrii din Congo au esecutatŭ cu multă reuşită bucata: „La Brabançonne«. Toţĭ erau îmbrăcaţĭ în uniforme militare, unŭ frumosŭ efectŭ producea contrastulŭ între pelea lorŭ négră lucià şi albele gulere, ce le încunjurá gâtulŭ.

Esposiţiunea Chinesilorŭ e separată de palatulŭ internaţionalŭ, din causa unei neînţelegerĭ asupra preţului: Étă ce ḑice ḑiarulŭ »Corriere del Mattino« din Neapole despre acéstă întêmplare comică: „Inainte cu câteva lunĭ se presentară la Comitetulŭ esposiţiunei doi »Celeştĭ« **) în uniformă de gală, colórea papagalului, cu nisce pălăriĭ roşĭ în formă de abat-jour. După ce au împărţitŭ o sumă de bacşişurĭ portarului şi comişilorŭ, au fostŭ introduşĭ în oficiulŭ Direcţiunei. — Ce poftiţĭ? fură întrebaţĭ. — Voimŭ unŭ locŭ la esposiţiune pentru naţiunea nóstră. — Ah!... bine, bine. Şi de câţi metri pătraţĭ aveţĭ trebuinţă? — De vr'o 15,000, póte mai multŭ... — Póte vr'unŭ milionŭ, ḑice directorulŭ cu ironiă. — Şi care e preţulŭ unui metru pătratŭ? — 60 de francĭ; 70 cu abonamentulŭ etc. Urméză enumĕrarea condiţiunilorŭ. Chinesii facŭ grimasurĭ. — Oh! oh! ḑicŭ ei în limba chineză, dar e scumpŭ, fórte scumpŭ. Nu ni se face cumva nouĕ o reducţiune în preţŭ? — Nicĭ o reducţiune; e tarita; luaţĭ séu lăsaţĭ. — Atuncĭ mai bine lăsămŭ...

Cei doi »Celeştĭ« o iau către casă, fără sĕ uite la eşire sĕ împartă din nou bacşişurĭ portarului şi comişilorŭ. Nu se mai gândia nimenĭ la ei, când la începutulŭ luĭ Martie apară din nou, îşĭ cumpĕră unŭ terenŭ întinsŭ la 50 de paşĭ dela esposiţiune şi astăḑĭ bizara construcţiune e mai finită. Vorŭ băga în busunarŭ venitele esposiţiunei şi la fine le rĕmâne terenulŭ în posesiunea lorŭ.

Mai tóte naţiunile sunt representate la esposiţiune. Ḑiarele de aicĭ spunŭ, că şi România ia parte; dar pavilionulŭ ei e deşertŭ, n'amŭ vĕḑutŭ încă nicĭ unŭ articulŭ. Austria a espusŭ fórte puţinŭ. Cât pentru Ungaria nicĭ unŭ articolŭ unguroscŭ nu vĕdŭ. Probabilŭ că causa e şi esposiţia actuală din Peşta. In genere esposanţii sunt fórte îndĕrĕtŭ cu lucrările, încâtŭ nu mĕ potŭ esprimá asupra paviliόnelorŭ diferite, ceea ce 'mĭ reservŭ sĕ-o facŭ, îndată ce lucrurile vorŭ fi mai înaintate.

Séra oraşulŭ a fostŭ iluminatŭ. Cortegiulŭ diferitelorŭ Societăţĭ a plecatŭ din piaţa Comunei, a trecutŭ prin mai multe strade şi a ajunsŭ la Boulevardulŭ celŭ mare, unde s'au împărţitŭ premii acelora, a cărorŭ iluminaţiă a reuşitŭ mai bine. Printre multele care împodobite cu balóne luminate, unulŭ ducea o colibă acoperită cu trestiă. La uşa colibei 2 ómenĭ văpsiţĭ pe faţă, în modulŭ sĕlbaticilorŭ, făceu artificii cu focŭ bengalicŭ. Acéstă colibă miseră representa: »Congo,« ér sĕlbaticii pe noii concetăţenĭ ai Belgiei.

Regele a plecatŭ la 10 ore séra. **G. B.**

TELEGRAMĂ PART. A »GAZ. TRANS.«

Sibiiu, 11 Maiu 1885, 12 óre din ḑi.

Visarionŭ Romanŭ, directorulŭ Băncii Albina, a muritŭ aḑi de diminéţă la órele 7 în urma unei apoplexii cerebrale.

DIVERSE.

Cenuşa unui Cesar. — In Roma s'au făcutŭ nu de multŭ érăşĭ câteva descoperirĭ archeologice. La punerea temeliei unui edificiu lucrătorii au datŭ peste o criptă suterană boltită, în care steteau şase cutii de marmoră cu cenuşă, din inscripţiunile cărora resultă, că morméntulŭ a fostŭ alŭ familiei Licianilorŭ. Cea mai mare din aceste lăḑiţe de marmoră albă, cu ornamentŭ bogatŭ plasticŭ, conţinea cenuşa lui Lucius Calpurnius Piso, care a fostŭ adoptatŭ de împĕratulŭ romanŭ Galba şi proclamatŭ apoi împĕratŭ. Insĕ după patru ḑile a proclamării sale a isbucnitŭ în Roma rĕscóla pretorianilorŭ, în care Galba şi fiu-sĕu adoptivŭ au fostŭ ucişĭ. Piso fugise în casa Vestalelorŭ, dar a fostŭ găsitŭ şi omorîtŭ de soldaţĭ. Capulŭ acestui Cesarŭ fù adusŭ lui Othone, care a fostŭ proclamatŭ de împĕratŭ şi care a permisŭ vĕduvei ucisului sĕ-lŭ înmormênteze. Acésta a depusŭ cenuşa soţului sĕu în cripta din Via Appia, care acum s'a descoperitŭ după 1816 anĭ. A doua lăḑiţă conţine resturile părintelui lui Piso, ale lui Marcus Licinius Crassus. Şi în celelalte lăḑiţe au fostŭ puse resturile unorŭ membri din familia Licianilorŭ. Mormêntulŭ s'a găsitŭ în stare neatinsă. Insĕ lucrătorii au găsitŭ şi o statuă frumósă de bronzŭ şi acésta i-a îndemnatŭ sĕ ascundă descoperirea, spre a puté vinde statueta. Unŭ rusŭ a cumpĕrat'o cu 6000 francĭ, deşi făcea de cincĭ orĭ atâtea. Când mai târḑiu proprietarulŭ locului, Signor Maraini, află despre deschiderea bolţii mormêntale, veni şi găsi lăḑiţele de marmoră deschise şi urnele cu cenuşe dispăruseră, afară de una de alabastru orientalŭ, care şi acésta era gólă. — Unde e cenuşa? întrebă d. Maraini. — Cenuşa? întrebă unŭ lucrătorŭ cu mirare. — Da, cenuşa, unde este? — De, rĕspunse lucrătorulŭ, a fostŭ cenuşă şi încă destulă, dar nu mi-a trecutŭ prin minte, că veţĭ pune vre unŭ preţŭ pe dênsa. Cenuşa era albă şi curată şi de acea amŭ adunat'o la nevastămea sĕ facă leşiă de rufe. — Astfelŭ cenuşa unui Cesarŭ şi a mai multorŭ patricianĭ romanĭ, după optŭ-spreḑece vécurĭ dela mórtea lorŭ, a trebuitŭ sĕ servéscă la spălarea unorŭ rufe murdare ale unei spălătorese din Roma.

Amazóne negre. — Esploratorii Africei ne vestescŭ, că există în statele regelui din Dahomey o armată de amazóne, nu din acelea de carĭ ne vorbesce Herodotŭ, din acele femei rĕsboinice ale Capadociei, alŭ cărorŭ sînŭ dreptŭ era arsŭ şi carĭ călăreau pe nisce cai focoşĭ, ci de o adevĕrată infanteriă femeiască. Aceste femei rĕsboinice suntŭ în numĕrŭ de mai multe mii; ele suntŭ cunoscute sub numele de »femei ale regelui« şi formézá, pentru a ḑice astfelŭ, garda lui personală; ele se distingŭ prin curagiulŭ, disciplina şi devotamentulŭ lorŭ. Cu tóte că amazónele regelui din Dahomey îlŭ însoţescŭ pe acesta în espediţiunile sale rĕsboinice, ele parŭ că formézá mai multŭ o gardă de onóre. Din cea mai fragedă a lorŭ tinereţe, fetele suntŭ esercitate la cântŭ, la danţŭ şi dresate pentru manevrele laolaltă, pe carĭ le execută cu o precisiune ce ar face onóre unei trupe de liniă. Amazónele suntŭ nisce femei tinere dela 18 şi până la 25 anĭ; suntŭ încuartirate în diferite pĕrţĭ ale oraşului şi se adună pe unŭ locŭ viranŭ când suntŭ chemate sĕ ia parte la o serbare. Atuncĭ le veḑĭ trecêndŭ în bună ordine, salutândŭ în trecere pe suveranulŭ şi soţulŭ lorŭ, numitŭ şaşa; ele tóte suntŭ nisce fiinţe frumóse, svelte şi bine proporţionate, ér nu ca negrele de sânge amestecatŭ. Costumulŭ ce-lŭ pórtă aceste femei ar seduce îndată pe organisatorulŭ unui baletŭ nou; ca coafură e'e pórtă unŭ felŭ de boneta albă, pe care suntŭ brodate chipurĭ de animale; piciórele suntŭ góle; unŭ pantalonŭ roşu, galbenŭ séu albastru descinde până ceva mai josŭ de genunchĭ; unŭ corsetŭ le strînge peptulŭ lăsândŭ descoperite braţele şi gâtulŭ: o cingĕtóre împestriţată susţine unŭ pumnalŭ scurtŭ, care le este atêrnatŭ de cópsă; în sfîrşitŭ o eşarfă mare, în felulŭ unui cordonŭ de decoraţiă le ornéză bustulŭ. Inainte de esercitiurĭ, amazónele depunŭ pe pămêntŭ armele ce le pórtă cu mândriă pe umĕrŭ. Óre întregĭ corpulŭ de amazóne esecută cântândŭ nisce jocurĭ bizare şi însufleţite, fără a părea câtuşĭ de puţinŭ obosite; precisiunea în executare este o adevĕrată minune: le veḑĭ încolăcindu-se ca şerpii, sărindŭ în susŭ şi înainte, aruncândŭ în aerŭ o secure şi intonândŭ cânteculŭ lorŭ de rĕsboiu. Aceste esercitiurĭ nu suntŭ nicĭ decum erotice séu grotescĭ, din contră sunt pline de artă şi de originalitate.

Vezuviulŭ. — Ḑiarele neapolitane conţinŭ primele detalii asupra erupţiunii Vezuviului. La 3 Maiu, către 7 óre séra vulcanulŭ a intratŭ în mare activitate. Unŭ nou craterŭ s'a deschisŭ spre partea satului Tore del Greco şi o imensă crăpătură s'a formatŭ în urma unei detunărĭ puternice. Lava, eşindŭ în mare cantitate prin crăpătură, s'a îndreptatŭ spre Tore del Greco. Crăpătura se mĕresce continuu şi lava de asemenea. De mai multe ḑile, Vezuviulŭ da semne de o activitate neobicinuită şi trei micĭ cratere se deschiseră la baza conului centralŭ care se ridică în mijloculŭ vechiului craterŭ. »Le Matin« din Parisŭ publică informaţiunile urmĕtóre asupra erupţiunei Vezuviului: Erupţiunea nu produce sguduiturĭ tarĭ. Lava ese din trei crăpăturĭ deschise una sub alta. Pentru momentŭ situaţiunea drumului de ferŭ funicularŭ nu e ameninţată. Lava curge spre Tore del Greco, deja de optŭ orĭ distrusă, şi spre Pompei, şi póte sĕ înceteze dintr'unŭ momentŭ într'altulŭ, lucru ce s'a mai vĕḑutŭ adeseorĭ. Profesorulŭ Palmieri, directorulŭ observatorului muntelui Vesuvŭ, crede că erupţiunea nu va lua proporţiunĭ marĭ, Vĕḑutŭ din Neapole, spectacolulŭ este feericŭ. Streinii vinŭ cu grămada pentru a admira fenomenulŭ.

Editoru: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu

*) Elŭ vine, (în limba flamandă.)

*) God verdoemen, e o înjurătură flamandă.
**) Epitetulŭ Chinesilorŭ: locuitorilorŭ imperiului cerescŭ.

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 27 Aprilie st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	85	86
Renta rom. amort. (5%) . .	91¾	92
» convert. (6%) . .	87½	88
Impr. oraş. Buc. (20 fr.) . .	31	32
Credit fonc. rural (7%) . .	99	100
» „ „ (5%) . .	84	84¼
» » urban (7%) . .	97	97⅛
» » „ (6%) . .	88½	89
» „ » (5%) . .	81¼	81
Banca naţională a României	1110	1130
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	315	320
« » » Naţională . .	235	240
Aurŭ	14.¼%	14½%
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ binevoi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anuluĭ 1885 prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea întrégă.

Nr. 2552—1885. 1—3

Publicaţiune!

Ordinea de têrgŭ pentru oraşiulŭ Braşovŭ, statorită de către representanţa comunală prin conclusulŭ din 26 Martie a. c., se află din 13 până inclusive 24 a luneĭ curente în localulŭ protocoluluĭ de exhibite magistratualŭ spre examinare din partea fiecăruĭ.

Se publică acésta cu aceea observaţiune, că eventualele recurse în contra disposiţiunilorŭ acesteĭ ordine de têrgŭ, au sĕ se aştérnă subscrisuluĭ magistratŭ în decursulŭ timpuluĭ statoritŭ pentru esaminarea acesteĭ ordine.

Braşovŭ în 6 Maiu 1885.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 9 Maiu st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump. 8.73	Vênd. 8.75
Argint românesc	» 8.65	» 8.70
Napoleon-d'orĭ	» 9.83	» 9 85
Lire turcescĭ	» 11.08	» 11.12
Imperialĭ	» 10.07	» 10.10
Galbenĭ	» 5.80	» 5.84
Scrisurile fonc. »Albina« . .	» 100.50	» 101.—
Ruble Rusescĭ	» 120.—	» 121.½
Discontulŭ » . . .	7—10 % pe anŭ.	

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei“ se potŭ cumpĕra în tutungeria luĭ I. Gross.

Nr. 16—1885.

Publicaţiune.

Subsemnata comisiune esmisă pentru administrarea avereĭ ţinĕtóre de biserica gr. or. din cetatea Braşovuluĭ dela Sf. Treime voiesce a edifica din nou morile numiteĭ bisericĭ aflătóre în comunele Poiana Mĕruluĭ şi Sâmbăta superióră.

Spesele de edificare s'au statoritŭ pentru móra din Poiana Mĕruluĭ cu 863 fl. 16 cr., ér pentru acea din Sâmbăta cu 1065 fl. 68 cr. v. a.

Intreprindĕtoriĭ 'şĭ potŭ preda ofertele lorŭ provĕḍute cu 10% vadiu subcomisiuneĭ încredinţate cu pertractarea ofertelorŭ, care pertractare se va ţiné la 20 Maiu a. c. 11 óre a. m. în cancelaria bisericeĭ la Braşovŭ, têrgulŭ cailorŭ în casa de sub Nr. 34.

Planurile, preliminarele şi condiţiunile se potŭ vedea la notariulŭ comisiuneĭ d-lŭ Iordanŭ I. Munteanu, asesorŭ la scaunulŭ orfanalŭ.

Din şedinţa comisiuneĭ administrative ţinută în Braşovŭ la 30 Aprilie 1885. —

Grf. A. Bethlen, m. p.
comite supr. com. min.

3—3

Cursulŭ la bursa de Viena

din 9 Maiu st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	96.20
Rentă de hârtiă 5% . .	92.30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.50
Amortisarea datorieĭ căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	97.—
Amortisarea datorieĭ căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.-
Amortisarea datorieĭ căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	107.—
Bonurĭ rurale ungare . .	102 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C2.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.80
Bonurĭ rurale transilvane	100 90
Bonurĭ croato-slavone . .	101.-
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	96 50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	116 20
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	119.20
Renta de hârtiă austriacă	81.45
Renta de arg. austr. . .	82.30
Renta de aurŭ austr. . .	107 25
Losurile din 1860 . . .	139 —
Acţiunile băncel austro-ungare	853 —
Act. băncel de creditŭ ung.	288.50
Act. băncel de creditŭ austr.	287.75
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.85
Napoleon-d'orĭ	9.86—
Mărcĭ 100 imp. germ. . .	61.-
Londra 10 Livres sterlinge	124.90

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a căleĭ ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirişŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5·59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mezŏ-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezŏ-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.09	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI. Brasov.